

**HRVATSKA
UDRUGA
POSLOVNIH
SAVJETNIKA**

**KODEKS
PROFESIONALNE ETIKE**

Sadržaj

1. UVOD	2
2. NAČELA	3
2.1. OBVEZE PREMA KLIJENTIMA	3
2.2. OBVEZE PREMA DRUGIM ČLANOVIMA <i>UDRUGE</i>	3
2.3. OBVEZE PREMA STRUCI	4
2.4. OBVEZE PREMA JAVNOSTI	4
3. TUMAČENJA	5
3.1. NAMJENA	5
3.2. OBVEZE PREMA KLIJENTIMA	5
3.3. OBVEZE PREMA DRUGIM ČLANOVIMA <i>UDRUGE</i>	8
3.4. OBVEZE PREMA STRUCI	9
3.5. OBVEZE PREMA JAVNOSTI	9

1. UVOD

Misija Hrvatske udruge poslovnih savjetnika (dalje u tekstu *HUPS* ili *Udruga*) je promicati izvrsnost i etiku u poslovnom savjetovanju. Statut *Udruge* određuje kao obvezu članova prihvaćanje i poštivanje odredbi Statuta i Kodeksa profesionalne etike (dalje u tekstu *Kodeks*).

Etično ponašanje je kamen temeljac savjetodavne struke. Prihvatiti etičnu praksu znači gledati dugoročno, gledati kako s vremenom dobro raditi znači sebi izgraditi stabilan i profitabilan posao.

Etika se temelji na ljudskim vrijednostima i moralnim načelima, te ponekad može biti nejasno kako ih uhodati u svakodnevnoj praksi. Namjena ovog *Kodeksa* je pomoći poslovnim savjetnicima u razumijevanju profesionalne etike u savjetodavnoj struci u okviru hrvatskih kulturnih i poslovnih specifičnosti.

Ovaj je dokument izradio Odbor za etiku, a jednoglasno je prihvaćen na Skupštini *HUPS* održanoj u studenom 2003. godine. Svi su članovi prilikom učlanjenja potpisali izjavu o prihvaćanju *Kodeksa*.

Kodeks određuje načela poslovnog ponašanja članova *Udruge* te je namijenjen članovima kako bi im pomogao u određenim situacijama. *Kodeks* je također namijenjen i široj javnosti kako bi se korisnici savjetodavnih usluga upoznali s uvjetima poslovanja i ponašanja poslovnih savjetnika.

2. NAČELA

2.1. Obveze prema klijentima

Dužna pažnja i savjesnost

Svaki član *Udruge* će djelovati u skladu s interesima klijenta, pružajući profesionalne usluge koje počivaju na načelima poštenja, predanosti i savjesnosti.

Član *Udruge* neće kod klijenta poticati nerealna očekivanja.

Stručnost

Član *Udruge* će prihvaćati samo one savjetodavne zadatke za čije izvođenje posjeduje potrebno znanje i vještine. Član *Udruge* neće davati lažne podatke o svom iskustvu, vještinama, izobrazbi i drugim kvalifikacijama.

Informirani i svjesni klijent

Član *Udruge* će, prije prihvaćanja savjetodavnog zadatka, postići dogovor s klijentom u vezi ciljeva savjetodavnog zadatka, opsega posla, plana rada i cijena. Svi dogovoreni uvjeti će se definirati i pismenim putem u ugovoru s klijentom.

Ugovaranje naknada

Član *Udruge* će s klijentom ugovoriti naknade prije bilo kakvog značajnijeg rada. Ukoliko bi dogovori o naknadi i načinu plaćanja mogli utjecati na objektivnost ili neovisnost člana *Udruge*, član je dužan o tome obavijestiti sve zainteresirane strane.

Sukob interesa

Član *Udruge* će izbjegavati raditi u situacijama mogućeg sukoba interesa a da o tome nije prethodno obavijestio i upoznao sve zainteresirane strane i dobio njihov pristanak za takav način rada.

Objektivnost i neovisnost

Član *Udruge* će nastojati biti objektivan i neovisan. Suzdržat će se od pružanja usluge klijentu u uvjetima koji će utjecati na njegovu neovisnost, a član *Udruge* će probleme objektivnosti detaljno raspraviti s klijentom.

Povjerljivost podataka

Svi podaci koje član *Udruge* dobije od klijenta su povjerljivi i ne mogu se koristiti bez prethodne suglasnosti klijenta. To će pismenim putem potvrditi i klijent i poslovni savjetnik. Također, preporučuje se da klauzula povjerljivosti podataka bude sastavni dio ugovora s klijentom.

2.2. Obveze prema drugim članovima *Udruge*

Razvoj poslovanja i lojalna konkurencija

Član *Udruge* će se prema drugim članovima *Udruge* ponašati profesionalno i pošteno. Neće koristiti nikakve metode dobivanja poslova koje bi mogle loše utjecati na profesionalni ugled *Udruge* ili njenih članova.

Nadzor rada članova *Udruge*

Svaki član *Udruge* koji će kritički ocjenjivati rad drugog člana *Udruge*, dužan ga je prije početka ocjenjivanja o tome obavijestiti.

2.3. Obveze prema struci

Znanje

Svaki član *Udruge* treba pratiti razvoj struke i poznavati standarde koji se primjenjuju u struci, posebice u specijaliziranim područjima.

Samodisciplina

Samodisciplina je jedna od osobina ove struke. Član *Udruge* će *Udrugi* prijaviti sva kršenja *Kodeksa* koja se mogu dokazati.

2.4. Obveze prema javnosti

Pravne obveze

Član *Udruge* će djelovati u skladu s važećim pravnim propisima i zakonima.

Zastupanje

Član *Udruge* će predstavljati druge članove *Udruge* samo ako za to ima njihovo odobrenje.

Profesionalni ugled i zaštita javnih interesa

Svaki član *Udruge* će u potpunosti poštovati sve odredbe *Kodeksa* i ponašati se u skladu s tim odredbama te će time poboljšavati ugled poslovnog savjetovanja u Hrvatskoj.

3. TUMAČENJA

3.1. Namjena

U tumačenjima se nalaze smjernice koje bi članovima *Udruge* poslovnih savjetnika kao i svima drugima trebale pomoći pri razumijevanju odredbi *Kodeksa*, jer isti govori o tome kako bi se poslovni savjetnici trebali ponašati u praksi. U tumačenjima se razrađuju, i detaljnije se govori o pojedinim dijelovima *Kodeksa*. Ova bi tumačenja trebala pomoći članovima *Udruge* prilikom donošenja odluka o tome kako primijeniti *Kodeks* u određenim okolnostima - te kako se ponašati u skladu s odredbama *Kodeksa*.

Kako vrijeme bude prolazilo, razvoj profesionalne misli i stjecanje iskustva u radu na temelju *Kodeksa* će dovesti do potrebe za dodavanjem novih ili promjenom postojećih tumačenja.

3.2. Obveze prema klijentima

Dužna pažnja i savjesnost

Svaki član *Udruge* će djelovati u skladu s interesima klijenta, pružajući profesionalne usluge koje počivaju na načelima poštenja, predanosti i savjesnosti.

Član *Udruge* neće kod klijenta poticati nerealna očekivanja.

1. Članovi *Udruge* će se prilikom svakog savjetodavnog zadatka najprije rukovoditi interesima organizacije klijenta.
2. Članovi *Udruge* će prilikom svakog savjetodavnog zadatka predano raditi te prezentirati svoje rezultate uz relevantnu stručnu dokumentaciju.
3. Članovi *Udruge* neće promovirati usluge, prihvaćati poslove, raditi ili davati savjete klijentima koji na bilo kakav način doprinose dobrobiti člana *Udruge* ili njegovoj potencijalnoj dobrobiti, a štete ili su potencijalno štetni za klijenta (ili javnost).
4. Članovi *Udruge* neće prihvaćati ili raditi poslove u korist pojedinaca ili grupa unutar organizacije klijenta (npr. pojedini manageri, zaposlenici u odjelima) ukoliko će takav rad na bilo koji način štetiti ili neće doprinositi interesima organizacije klijenta, bez prethodne detaljne rasprave s upravom organizacije klijenta.
5. Članovi će poštivati specifične uvjete klijenta te nuditi realna rješenja i ukazati na potrebne uvjete za njihovu realizaciju (npr. nova potrebna znanja, ljude, organizaciju itd.).
6. Članovi *Udruge* neće jamčiti točno određene kvantitativne rezultate koji su izvan dosega njihove izravne kontrole (npr. smanjenje indirektnih troškova za 20%, povećanje profita za 15%, itd.).

Stručnost

Član *Udruge* će prihvaćati samo one savjetodavne zadatke za čije izvođenje posjeduje potrebno znanje i vještine. Član *Udruge* neće davati lažne podatke o svom iskustvu, vještinama, izobrazbi i drugim kvalifikacijama.

1. Članovi *Udruge* neće tvrditi da su kvalificirani za obavljanje pojedinog zadatka ukoliko nemaju za to potrebno obrazovanje i praktično iskustvo, odnosno, ako zbog bilo kojeg razloga nisu uvjereni da mogu stručno i kvalitetno odraditi posao.
2. Članovi *Udruge* će napismeno navesti odgovarajuće kvalifikacije koje posjeduju, kao i kvalifikacije svih poslovnih savjetnika koji su predloženi za određeni savjetodavni zadatak.

3. Članovi *Udruge* će pojasniti kako će im kvalifikacije koje imaju poslužiti tijekom savjetodavnog zadatka, te će napraviti isto za svakog člana savjetodavnog tima.

Informirani i svjesni klijent

Član *Udruge* će, prije prihvaćanja savjetodavnog zadatka, postići dogovor s klijentom u vezi ciljeva savjetodavnog zadatka, opsega posla, plana rada i cijena. Svi dogovoreni uvjeti će se definirati i pismenim putem u ugovoru s klijentom.

1. Članovi *Udruge* će pismenim putem potvrditi ugovorene uvjete savjetodavnog zadatka. Pismenim ugovorenim uvjetima će se utvrditi:
 - ciljevi savjetodavnog zadatka;
 - koraci, odrednice i finalni proizvodi predloženog plana rada;
 - vremenske odrednice koraka, finalnih proizvoda i datum dovršenja savjetodavnog zadatka;
 - imena, odgovarajuće kvalifikacije i uloga svakog od predloženih poslovnih savjetnika;
 - naknade (koje se obično određuju za pojedinačne korake plana rada) i
 - sve pojedinosti oko ispostavljanja računa, uključujući i način na koji će se plaćati porezi, naknade i svi troškovi.
2. Članovi *Udruge* neće početi raditi na savjetodavnom zadatku dok klijent ne prihvati pisane ugovorene uvjete, odnosno, dok nisu sigurni (u granicama mogućeg) da klijent razumije i prihvaća dogovorene uvjete.

Ugovaranje naknada

Član *Udruge* će s klijentom ugovoriti naknade prije bilo kakvog značajnijeg rada. Ukoliko bi dogovori o naknadi i načinu plaćanja mogli utjecati na objektivnost ili neovisnost člana *Udruge*, član je dužan o tome obavijestiti sve zainteresirane strane.

1. Članovi *Udruge* će pismenim putem potvrditi proračun i dogovorene načine ispostavljanja računa koji su vezani za profesionalne troškove, naknade i poreze.
2. Članovi *Udruge* će oprezno postupati sa svakim zahtjevom klijenta koji se odnosi na kvantifikaciju planiranih koristi ili rezultata, ili kod korištenja pristupa podjele rizika kada se ukupna naknada za svakog člana savjetodavnog tima vezuje za ostvarenje koristi ili rezultata koji su navedeni kao minimum:
 - Obveze klijenta koje su povezane s planiranim koristima ili rezultatima;
 - Utvrđivanje rizika i pretpostavki koji su povezani s ostvarenjem planiranih koristi ili rezultata;
 - Određivanje mjera koje će se koristiti;
 - Jasno izlaganje tih elemenata klijentu.
3. Ukoliko se dogovoreni uvjeti promijene tijekom savjetodavnog zadatka, članovi *Udruge* će se pobrinuti da upoznaju klijenta s utjecajem promjena na troškove, naknade, poreze ili načine ispostavljanja računa, a klijent iste mora pismeno odobriti.

Sukob interesa

Član *Udruge* će izbjegavati raditi u situacijama mogućeg sukoba interesa a da o tome nije prethodno obavijestio i upoznao sve zainteresirane strane i dobio njihov pristanak za takav način rada.

1. Članovi *Udruge* neće prihvaćati savjetodavne zadatke od strane klijentovih konkurenata ili drugih organizacija čiji je interes biti konkurentan rečenom klijentu, bez prethodnog obavještanja i suglasnosti svih zainteresiranih strana. Primjeri uključuju (ali to nije konačan popis):
 - Savjetodavni zadatak koji se odnosi na pomoć kod strategije ili ciljnog tržišta u dva ili više poduzeća u istom industrijskom sektoru ili koji imaju istu bazu potrošača.
 - Savjetodavni zadatak za mogućeg kupca ili ulagača dok se u isto vrijeme radi za prodavatelja ili na objektu u koji se ulaže.
 - Savjetodavni zadatak za zajmodavca ako se u isto vrijeme radi za zajmoprimca na istoj novčanoj transakciji.
 - Savjetodavni zadatak za kupca kada se u isto vrijeme radi i za dobavljača na istom pitanju.
2. Članovi *Udruge* će klijenta (ili mogućeg klijenta) upoznati sa bilo kakvim osobnim, profesionalnim ili drugim poslovnim interesima (prošlim, sadašnjim, budućim) koji mogu ugroziti povjerenje klijenta i integritet ili objektivnost poslovnih savjetnika ili njihovu sposobnost da pruže neovisnu savjetodavnu uslugu.
3. Članovi *Udruge* će slijediti upute klijenta, naravno u okvirima važećih pravnih propisa, zakona i *Kodeksa*, vodeći pritom računa o interesima klijenta; u suprotnom će članovi *Udruge* odustati od savjetodavnog zadatka.
4. Članovi *Udruge* neće vrbovati za vlastitu tvrtku, niti će davati preporuke za bilo koju drugu tvrtku, bilo kojem od zaposlenika klijenta, osim u slučaju da je klijent s tim upoznat te da je takvo što unaprijed odobrio.

Objektivnost i neovisnost

Član *Udruge* će nastojati biti objektivni i neovisni. Suzdržat će se od pružanja usluge klijentu u uvjetima koji će utjecati na njegovu neovisnost, a član *Udruge* će probleme objektivnosti detaljno raspraviti s klijentom.

1. Prije preuzimanja savjetodavnog zadatka, članovi *Udruge* će se pobrinuti da ne pristanu na bilo kakve uvjete koji bi mogli utjecati na njihovu objektivnost, kao što je novčana nagrada za zaključak koji se ne temelji na činjenicama.
2. Kada se jave događaji ili okolnosti koji mogu utjecati na objektivnost člana *Udruge*, ili na percipiranu objektivnost istoga, član *Udruge* će onda: raspraviti i pokušati riješiti problem sa klijentom odmah, ili odustati od savjetodavnog zadatka.

Povjerljivost podataka

Svi podaci koje član *Udruge* dobije od klijenta su povjerljivi i ne mogu se koristiti bez prethodne suglasnosti klijenta. To će pismenim putem potvrditi i klijent i poslovni savjetnik. Također, preporučuje se da klauzula povjerljivosti podataka bude sastavni dio ugovora s klijentom.

1. Članovi *Udruge* neće otkrivati bilo kakve povjerljive informacije o klijentu bez izričitog odobrenja samog klijenta.
2. Članovi *Udruge* će informacije čuvati tako da će, uz brigu i normalno prihvaćene administrativne postupke, biti moguće sačuvati tajnost informacija. Ako se, na primjer, informacije pohranjuju na magnetskim medijima, onda svaki član tima mora u svako doba znati gdje su ti mediji pohranjeni, uključujući i kopije materijala. Bilo kakve pisane bilješke, nacrti i izvješća se moraju uništiti ili učiniti nečitljivima prije bacanja.

3. Članovi *Udruge* moraju sve informacije dobivene od klijenta držati povjerljivima, osim ako od klijenta nisu dobili drugačije upute. Ovo se pravilo ne primjenjuje na informacije koje su dostupne javnosti.
4. Po dovršenju savjetodavnog zadatka članovi *Udruge* će klijentu ponuditi vraćanje bilo kakvih materijala vezanih za savjetodavni zadatak.
5. Ukoliko je povjerljiva informacija o klijentu koju je dobio član *Udruge*, u nekom trenutku, dospjela do pojedinaca izvan izravne nadležnosti kontrole, član *Udruge* će o tome odmah obavijestiti klijenta i poduzeti sve potrebno kako bi se zaštitili interesi klijenta.
6. Članovi *Udruge* će poticati klijente da klasificiraju osjetljive informacije, te će se, ako je to moguće, suzdržati od saznavanja osjetljivih informacija.
7. Članovi *Udruge* će obavještavati klijenta o mjestu i uvjetima čuvanja svih povjerljivih informacija.
8. Članovi *Udruge* neće objavljivati rezultate ili davati izjave za javnost koje bi na direktan ili indirektan način mogle dovesti do otkrivanja povjerljivih informacija o klijentu, bez prethodne suglasnosti klijenta.
9. Pravila koja se primjenjuju na povjerljive informacije o klijentu neće se primjenjivati na razmjenu informacija s državnim istražnim tijelom ili odazivanje na pravomoćne sudske pozive.

3.3. Obveze prema drugim članovima *Udruge*

Razvoj poslovanja i lojalna konkurencija

Član *Udruge* će se prema drugim članovima *Udruge* ponašati profesionalno i pošteno. Neće koristiti nikakve metode dobivanja poslova koje bi mogle loše utjecati na profesionalni ugled *Udruge* ili njenih članova.

1. Članovi *Udruge* neće namjerno davati lažne informacije o drugim članovima *Udruge*, izravno ili neizravno, pri pokušaju dobivanja posla ili u bilo kojem drugom aspektu njihovog profesionalnog rada.
2. Članovi *Udruge* neće imati udjela u lažnom oglašavanju, taktikama pritiska ili bilo kojim drugim neprofesionalnim metodama dobivanja poslova.
3. U ime suradnje među profesionalcima i radi podizanja kvalitete usluga, preporučuje se da članovi *Udruge* koji saznaju za poslovne prilike koje nisu u njihovom području savjetovanja ili za koje nemaju interesa, prosljeđuju informacije *Udruzi* koja će o tome obavijestiti sve članove s odgovarajućim profilom.

Nadzor rada članova *Udruge*

Svaki član *Udruge* koji će kritički ocjenjivati rad drugog člana *Udruge*, dužan ga je prije početka ocjenjivanja o tome obavijestiti.

1. Rad člana *Udruge* se može staviti pod nadzor ukoliko klijent, predstavnik klijenta ili savjetnik, od drugog člana *Udruge* zatraže da nadzire i iznese ocjenu pisanih izvješća, memoranduma ili radnih dosjea rečenog člana *Udruge*.
2. Članovi *Udruge* koji će kritički ocjenjivati rad drugog člana dužni su to obavljati objektivno, u interesu struke i klijenta, bez omalovažavanja rada drugog člana *Udruge*.
3. Članovi *Udruge* neće samoinicijativno predložiti ili poticati klijenta ili na bilo koji drugi način sami inicirati provođenje nadzora drugog člana.

4. Članovi *Udruge* neće prihvaćati zahtjeve za provođenjem nadzora ukoliko postoji sukob interesa.
5. Članovi *Udruge* će pismenim putem obavijestiti druge članove *Udruge* čiji rad trebaju nadzirati.

3.4. Obveze prema struci

Znanje

Svaki član *Udruge* treba pratiti razvoj struke i poznavati standarde koji se primjenjuju u struci, posebice u specijaliziranim područjima.

1. Članovi *Udruge* će održavati vlastito znanje i poznavanje *Kodeksa*, uključujući sve promjene i ažuriranja.
2. Članovi *Udruge* će raditi na daljnjem razvoju svojih vještina i znanja, posebice u područjima kojima se bave u praksi, do one razine da budu u skladu s potrebama klijenta i na razini usluga koje u istom području pružaju drugi poslovni savjetnici.
3. Članovi *Udruge* će nastojati svoja znanja, vještine i svijest o tehnološkom razvoju uskladiti s međunarodnim standardima u području njihove specijalizacije. Od njih se očekuje da svake godine rade na unapređenju svoje izobrazbe, uključujući sudjelovanje na tečajevima i konferencijama.

Samodisciplina

Samodisciplina je jedna od osobina ove struke. Član *Udruge* će *Udrugi* prijaviti sva kršenja *Kodeksa* koja se mogu dokazati.

S obzirom da svi članovi *Udruge* imaju pravo vjerovati da će se i drugi članovi dolično ponašati, sve radnje koje umanjuju to povjerenje će se smatrati nedoličnima za ovu struku, uključujući:

- kršenje važećih zakona i pravnih propisa;
- kršenje *Kodeksa*;
- radnje u ili izvan konteksta poslovnog savjetovanja koje mogu, ili se smatra da mogu, štetiti struci.

3.5. Obveze prema javnosti

Pravne obveze

Član *Udruge* će djelovati u skladu s važećim pravnim propisima i zakonima.

1. Članovi *Udruge* su obvezni poštivati sve pravne propise i zakone koji se primjenjuju na njihove profesionalne i poslovne aktivnosti, te stvari osobne prirode.
2. Članovi *Udruge* neće pružati usluge ili raditi za bilo koga tko ih potiče ili će ih poticati na kršenje važećih zakona i pravnih propisa.
3. U slučaju kakvih spornih tumačenja zakona i propisa te ukoliko član *Udruge* nije odvjetnik, ovlašten revizor ili porezni savjetnik (tj. član nije ovlašten za pružanje usluga pravnog i poreznog savjetovanja), dužnost je člana *Udruge* da klijentu preporuči konzultacije s odgovarajućim stručnjakom.

Zastupanje

Član *Udruge* će predstavljati druge članove *Udruge* samo ako za to ima njihovo odobrenje.

1. Članovi *Udruge* neće davati izjave u javnosti u ime drugih članova *Udruge*, ako za to nemaju njihovo dopuštenje.
2. Ukoliko neka druga osoba ili strana zamoli člana *Udruge* da zastupa članove *Udruge* na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini, isti će ili prenijeti zahtjev navedenom zastupniku *Udruge* ili će od *Udruge* tražiti odobrenje.

Profesionalni ugled i zaštita javnih interesa

Svaki član *Udruge* će u potpunosti poštovati sve odredbe *Kodeksa* i ponašati se u skladu s tim odredbama te će time poboljšavati ugled poslovnog savjetovanja u Hrvatskoj.

1. S obzirom da javnost ima pravo vjerovati članovima *Udruge* (pojedinačno ili u grupama), za sve radnje koje mogu ugroziti to povjerenje će se smatrati da su ispod standarda struke, a to uključuje:
 - kršenje važećih zakona ili pravnih propisa;
 - radnje u ili izvan konteksta poslovnog savjetovanja koje mogu, ili se smatra da mogu, štetiti struci.
2. Članovi *Udruge* će nastojati da ne bude prigovora na njihovo poslovanje. Drugim riječima, njihovo poslovanje kao poslovnih savjetnika ili kod kakvih drugih poslova mora biti u skladu s važećim propisima i zakonima i *Kodeksom*. Štoviše, poslovi članova *Udruge* ne smiju štetiti, ili se ne smije činiti da štete, ugledu struke.
3. Radi zaštite javnih interesa, članovi *Udruge* za koje se pokaže da su kršili *Kodeks* će biti suspendirani ili će im se oduzimati članstvo.